

มาทำความรู้จักกันกับการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีด้วยตนเอง หรือ HIV Self-Testing

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2564 ที่ผ่านมาได้มีการแถลงข่าวโดยรองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวถึงมติจากคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์เห็นชอบให้มีการจำหน่ายชุดตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีด้วยตนเองหรือ HIV self-testing ในร้านขายยาแผนปัจจุบันทั่วประเทศจำนวน 2 ชนิด ซึ่งได้ผ่านการรับรองขององค์การอาหารและยาประเทศไทย โดยยี่ห้อชุดตรวจที่ผ่านการรับรองคือ INSTI® HIV Self Test และ OraQuick® HIV Self-Test

หลักการของชุดตรวจ HIV self-testing ทั้งสองยี่ห้อคือตรวจหาแอนติบอดี (antibody) ต่อเชื้อไวรัส HIV ทั้งสองสายพันธุ์ (HIV-1 และ HIV-2) โดยชุดตรวจ INSTI® HIV Self Test ตรวจแอนติบอดีที่อยู่ในหยดเลือดจากปลายนิ้วมือ ระยะเวลาที่ใช้ในการรออ่านผลอยู่ที่ 1 นาที ในขณะที่ชุดตรวจ OraQuick® HIV Self-Test ตรวจแอนติบอดีที่ได้จากการใช้ไม้พ้าย (flat pad) กวาดตามแนวเหงือกด้านนอกในช่องปาก ระยะเวลาที่ใช้ในการรออ่านผลอยู่ที่ 20 นาที ความไว (sensitivity) และความจำเพาะ (specificity) ของทั้งสองชุดตรวจมีค่าอยู่ที่ประมาณ 99-100% นอกจากนี้ทั้งสองชุดตรวจยังได้รับการรับรองจาก Conformance Européenne (CE mark) ให้สามารถใช้ในการตรวจวินิจฉัยโรคได้

การอ่านและแปลผลการตรวจด้วย HIV self-testing

- + การอ่านและแปลผลชุดตรวจทุกครั้ง จำเป็นจะต้องมีขีดสีหรือจุดสีขึ้นที่ตำแหน่ง C เสมอ จึงสามารถแปลผลได้ หากครบกำหนดเวลารอผลแล้วพบว่าไม่มีขีดสีหรือจุดสีขึ้นที่ตำแหน่ง C ให้เปลี่ยนชุดตรวจอันใหม่
- + การแปลผลลบ: มีขีดสีหรือจุดสีขึ้นที่ตำแหน่ง C ตำแหน่งเดียว แปลผลว่า ไม่พบการติดเชื้อ HIV
- + การแปลผลบวก: มีขีดสีหรือจุดสีขึ้นสองอันหรือขึ้นในตำแหน่ง C และ T แปลผลว่า พบการติดเชื้อ HIV

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการใช้ชุดตรวจ HIV self-testing คือ

- + การอ่านผลควรอ่านทันทีเมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการรออ่านผล ไม่ควรอ่านก่อนระยะเวลาที่ชุดตรวจกำหนดหรือปล่อยทิ้งไว้จนเกินเวลาที่ชุดตรวจระบุไว้ เพราะจะทำให้การอ่านผลคลาดเคลื่อนได้
- + เมื่อผลการตรวจด้วย HIV self-testing เป็นบวก จำเป็นต้องไปตรวจยืนยันการติดเชื้อ HIV ที่สถานพยาบาล
- + เมื่อผลการตรวจเป็นลบ ไม่ได้หมายความว่าไม่มีการติดเชื้อไวรัส HIV เสมอไป เนื่องจากในกรณีที่เพิ่งได้รับเชื้อมาไม่เกินสามเดือน ร่างกายอาจยังไม่สร้างแอนติบอดีต่อเชื้อ ดังนั้นหากผู้ทำการทดสอบด้วยตนเองได้ผลตรวจเป็นลบและมีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อในช่วงระยะเวลาไม่เกินสามเดือน ควรทำการตรวจซ้ำที่สามเดือนหรือไปตรวจที่สถานพยาบาล

+ ผู้ตรวจที่กำลังรับประทานยาป้องกันการติดเชื้อไวรัส HIV ก่อนการสัมผัสโรค หรือ PrEP (เพรีป) และหลังการสัมผัสโรค หรือ PEP (เป็ป) ไม่เหมาะที่จะตรวจด้วยชุดตรวจ HIV self-testing เนื่องจากอาจทำให้การแปลผลผิดพลาดได้

ขอบคุณข้อมูลจาก:

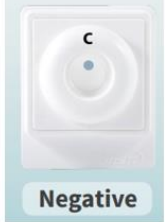
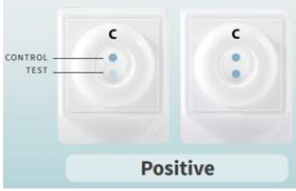
- https://ddc.moph.go.th/das/journal_detail.php?publish=11743&deptcode=das

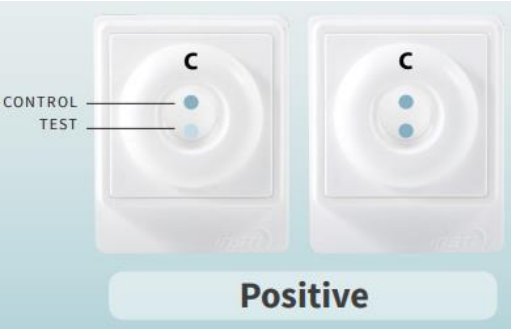
- World Health Organization. Market and technology landscape: HIV rapid diagnostic tests for self-testing.

- <https://www.institest.com/wp-content/uploads/2018/11/Instruction-of-use.pdf>

-

https://www.who.int/diagnostics_laboratory/evaluations/pqlist/170720_final_amended_pqdx_0159_055_01_oraquick_hiv_self_test_v2.pdf?ua=1

	INSTI [®] HIV Self Test	OraQuick [®] HIV Self-Test
		
ตัวอย่างที่ตรวจ	เลือดจากการเจาะปลายนิ้วมือ	สารน้ำในช่องปากจากการใช้ไม้พ้าย กวาดบริเวณเหงือก
ระยะเวลาแสดงผล	1 นาที	20 นาที
การแปลผลลบ	 Negative	HIV NEGATIVE RESULT
การแปลผลบวก	 Positive	HIV POSITIVE RESULT
ไม่แปลผล (ตรวจซ้ำด้วยชุดตรวจใหม่)	 Invalid	INVALID RESULT

	INSTI [®] HIV Self Test	OraQuick [®] HIV Self-Test
	 Insti ชุดตรวจคัดกรองเอชไอวีด้วยตัวเอง และทราบผลการตรวจภายใน 1 นาที	
ตัวอย่างที่ตรวจ	เลือดจากการเจาะปลายนิ้วมือ	สารน้ำในช่องปากจากการใช้ไม้พ้าย กวาดบริเวณเหงือก
ระยะเวลารอผล	1 นาที	20 นาที
การแปลผลลบ	 Negative	HIV NEGATIVE RESULT
การแปลผลบวก	 Positive	HIV POSITIVE RESULT

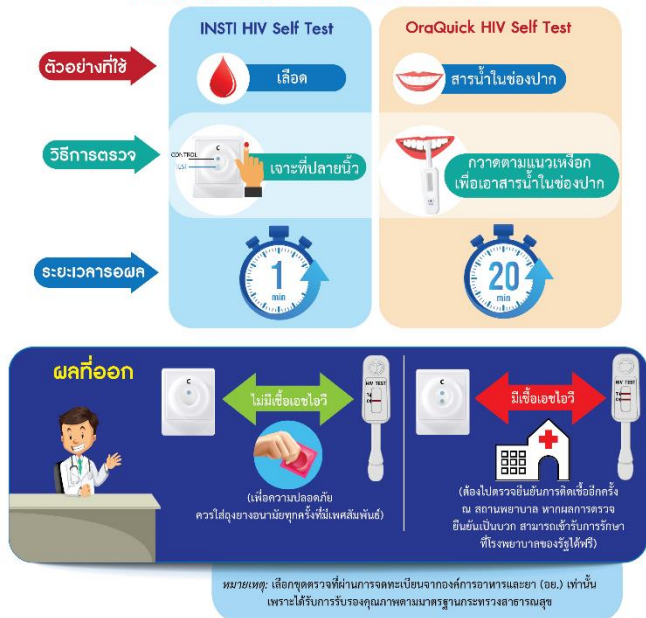
ไม่แปลผล (ตรวจซ้ำด้วย ชุดตรวจใหม่)		INVALID RESULT
---	---	---

HIV Self Test

"การตรวจเอชไอวีด้วยตนเอง หมายถึง ผู้ตรวจเก็บตัวอย่างเลือดหรือน้ำในช่องปาก
นำมาตรวจและแปลผลเบื้องต้นด้วยตัวเอง"

(ซึ่งปัจจุบันกฎหมายอนุญาตให้ตรวจเอชไอวีด้วยตนเองได้แล้ว)

เหมาะสำหรับใคร?

- สำหรับทุกคนที่ต้องการรู้ว่าตัวเองติดเชื้อเอชไอวีหรือไม่
- วิธีการตรวจสะดวกและเป็นส่วนตัว สามารถตรวจที่ไหนเมื่อไหร่ก็ได้
- ไม่เหมาะสำหรับผู้ที่กำลังกินยาต้านไวรัสหรือยาเพร็พ (PrEP) เพราะอาจทำให้ผลการตรวจไม่ถูกต้อง

กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

